

# GAZETA TRANSILVANIEI.

„Gazeta“ este de 2 ori; Joi și Duminecă, Fôia, cându concedu ajutoriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe  $\frac{1}{4}$  3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu  $2\frac{1}{2}$  galbini mon, sunatória.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pertru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare,

Nr. 40.

Brasiovu 7 Iunie|26 Maiu

1877.

## Imperiulu Russiei.\*)

III. Relatiuni religioase si eclesiastice. In Russi'a este, precumu era mai înainte in cele mai multe staturi r.-catholice, una baserica a statului, de care se tiene si dinasti'a. Acea baserica e cea orthodoxa, séu cumu se mai numesce, greco-russésca, cu 56 milliône de suflete, adeca toti russi albi, partea mare a russiniloru séu rutheniloru si mai multe ale popôra convertite dela religiunea mohamedana si dela idololatria. De basericele numite de russi a greci heterodoxe se tienu 19 milliône, era restulu populatiuniloru in tierile cele mai departate si selbatece e idolatru. Rom.-catholici (cu Poloni'a cu totu) trecu preste  $6\frac{1}{2}$  milliône. Asia numitii schismatici séu rascolnici, russi desbinati de catra baserica statului, la 800 de mii. Armeni catholici 60 de mii; armeni gregoriani la 500 de mii. Lutheranii computati la unu locu cu reformatii, anglicanii, memnonitii, hernhutianii aprôpe 4 mill. De religiunea mosaica se tienu preste 2 milliône. Mahomedanii  $5\frac{1}{4}$  mill. Inchinatori pagani de ai lui Lama si Siaman la 500 mii etc. etc.

Pana la imperatulu Nicolae se află in Russi'a si baserica gr.-catholica, numita de russi in batjocura si uniata, cu unu numeru de suflete preste 4 milliône. Dupa revolutiunea polôna din 1830 imperatulu irritatu in gradulu suprimarii si propagarii desfiintia nu numai nationalitatea polôna, ci a determinata din imperiulu seu atatu religiunea rom.-catholica, catu si ori-care alta religiune, confesiune, secta, baserica, cu scopu de a realiza in imperiulu seu uniformitate perfecta in tôte respectele. Elu nu vedea in mani'a sa, ca acea idea nefericita, care in alte staturi si vécuri costase véritia la milliône de ômeni, pentru secululu nostru este unu anachronismu grosu, una aberratiune de minte, recunoscuta odeniôra chiaru de imperatulu romano-germanu, dupa-ce versase torrente de sange pentru ea. Asia tiarulu mai antaiu in an. 1831 prin ucasele (decretele) sale din 5 Iuliu si 19 Octobre oprî pe r.-catholici a'si mai edifica baserici noue, era unu numeru de baserici vechi le luă dela catholici cu forti'a si le dete russiloru orthodoxi. Aceste doue mesuri tiranice le decopiase imp. Nicolae dela sultanii turcesci, carii tocma asia au tractatu pe crestini, luandu-le basericele si oprindu'i sub pedepsa cea mai grea de a'si edifica noue. In a. 1839 Nicolae merse mai departe; elu dede ordinu a se conchiama o umbra de sinodu gr.-catholicu, compusu pe sprincena, precumu se face in ori-ce statu absolutisticu si sub constitutiuni bastarde, minciunose, apoi midiolôci că in acela se se proclame incorporarea basericei gr.-unite cu cea russésca orthodoxa. Asia in cateva septemani s'au si incorporatu vre-o 3 milliône, era cei, carii se oppunea era pedepsiti fôrte aspru, chiaru si cu Siberi'a. Cu tôte acestea au mai ramas multi gr.-catholici; déra numerulu loru scade mai pe fia-care anu asia, catu de es. datele statistice officiali din 1875 ne arata, ca in acelu anu au mai trecutu la baserica orthodoxa de voia de nevoia 250.007 greco-uniti. In a. 1842 prin unu altu ucasu s'au confiscatu tôte averile immobili ale basericeleor catholice si in loculu acelora s'au

datu subventiuni in bani dela statu, cá asia, cu modulu acesta, regimulu se póta tiené mai bine pe cleruri de barba, de plete, de cingatória si de urechi. Din aceste cauze se nascu apoi conflictulu celu aprigu si neimpacatu intre Pap'a Romei si intre Cesaro-pap'a din St. Petersburg, care tiene pana astadi. De altumentrea proselitismulu religiosu in Russi'a nu crutia nici pe protestanti, din care cauza tierile dela marea baltica au se suferé fôrte multu. Numai cu jidovii nu o póte scóte la cale clerulu russescu. Regimulu a luat atatu inainte, catu si mai alesu sub domni'a lui Nicolae I cele mai energioase mesuri spre a indupleca pe israeliti cá se se boteze; acestia inse au sciutu se dejóce totudeuna ori-ce mesuri despotice. Nici stramutarea loru dintr'una parte a imperiului in alta, nici impositie si taxe grele esceptionali, dictate numai asupra jidoviloru, nu'i póte infrange nici abate dela legea loru. Ici-colea cate unulu, cine scie din ce interessu, din convictiune de siguru ca nu, trece la baserica russésca. Asia de es. in a. 1875 clerulu intregu russescu abia potu boteza 430 de hebrei. Ar' fi vai de sufletulu celui ce ar' cutedia se se mai întôrca la legea mosaica, déra jidovulu scie se'si ajute; -si scóte pasportu si vine in Moldov'a, éراسi la sinagoga evreésca. Mahomedanii inca sunt fôrte tari in legea loru, in catu éراسi mai cate 3—4 sute pe anu.

Nimicu nu face Russiei asia nume reu cá proselitismulu fortiatu, anume in aceste timpuri, candu de alta parte Nihilismulu = Atheismulu, a inceputu se ródia chiaru la baierile basericei orthodoxe, era in regiunile superiori, in familiile aristocratice ideile protestantice se propaga cu multu succesu. Aceste sunt totu atatea simptome, ca nu e departe timpul, candu se va proclama si in Russi'a marele principiu: *Eclesia libera in statu liberu...*

Popórale europene au idei fôrte curioase despre gradula culturai clerului russescu. In Russi'a strabatuse christianismulu incependu din sec. alu 9-lea successive, propagatu acolo prin calugarii grecesci, carii li se si impunea loru de arhieriei si apoi ocupá catu se potea mai multe ranguri eclesiastice, era de cultivarea unui cleru patrioticu nu ingrijia mai nimicu, buna-óra cá si in tierile Daciei. Ur-marea fû, ca mai tardiu tiarii Russiei luara pe calugarii grecesci la góna, ii tramisera de unde au venit, subtragundu totu-odata baserica Russiei cu totul de sub jurisdictiunea patriarchului dela Constantinopole. Déra in a. 1721 Petru I desfiintia chiaru si patriarhia russésca, era in loculu aceleia institui unu sinodu sub presidiulu seu si alu mitropolitului pimate, inse asia, ca presidiulu acestuia este mai multu numai de onóre, pentru-ca decisiunea definitiva depende totudeuna dela imperatulu, pe care-lu representa in sinodu de regula unu functionariu inaltu sub titlu curiosu germano-latinescu de Oberprocurator, care siede alaturea cu mitropolitulu pimate, cá Alter ego alu imperatului si are dreptulu de Veto in numele acestuia. Adecu cesaro-papismu intrupatu, potestatea eclesiastica inghitita in cea profana, precumu fusese la romanii antichi, unde Imperator Caesar Augustus era totu-odata Pontifex maximus. Se intielege apoi, ca din diu'a, in care tiarii au trasu la sine pote-

statea eclesiastica, au si luat asupra'si raspunderea pentru prosperitatea basericei cu atatu mai virtuosu, ca ei o au si pusu in servitulu statului pentru scopuri diverse. Tiarii inse au si facutu pentru baserica multa, ca-ci o au scosu binisioru din cumplit'a intunecime.

In respectu eclesiasticu Russi'a orthodoxa intrega se inparte numai in 52 diecese, in care se afla 38,562 baserici parochiali si 12,860 baserici, care au titlu numai de paraclise séu capelle. La 1400 de suflete se vine 1 preutu; déra e lipsa mare de preuti, ca nici chiaru russii nu se mai tragu bucurosi in cleru; nu, vedi bine, ca le stau nenumerate alte functiuni deschise.

Pentru cultur'a clerului russescu se afla institute diverse superiori si inferiori, si anume: 4 academii theologice in 4 parti ale imperiului, 53 seminarie, 186 scóle gimnasiali séu preparatorie pentru seminarium.

In tôte acele scóle clericali se află in an. 1875 scolari si studenti 40,596, dintre carii 15,422 era tienuti din fondurile eclesiastice, era ceilalti se tienea cu spesele proprii. In cele 4 academii frequentă 584 de studenti; pe la seminarie 12,225; ceilalti era in scólele inferiori. Professori in tôte scólele clericali functionă 2520. Bibliotheci formate pe la basericele si institutiile clericale si eclesiastice. In diversele diecese se afla si 56 de ospitale pentru bolnavi. Monastiri gr.-russesci de barbati sunt in tóta Russi'a numai 350 cu 10,499 persóne, dintre care 4810 sunt numai „frati“. Monastiri femeiesci sunt 143, cu 14,958 calugaritie, din care inse 11,371 era numai sorori, adeca femei nefericite, care'si cauta unu adapostu mai bine la monastiri, decatu pe airea.

Starea basericei rom.-catholice totu mai era ôre-si-cumu de suferitu pana la revolutiunea polôna din 1863, era de atunci incóce este vai de ea. Prin ucasulu din 8 Nov. 1864 s'au desfiintiatu in Poloni'a 110 monastiri catholice. Prin altu ucasu din 26 Dec. 1865 s'au confiscatu totu restulu averiloru catholice, si astadi tóta preutimea catholica trage salarie fixe cá toti functionarii statului. In a. 1867 fû desfiintiatu archiepiscopi'a din Varsavi'a si administrarea tuturoru afaceriloru catholice se concentră in St.-Petersburg la unu colegiu sub conducerea archiepiscopului de Movilau. R.-catholicii au 6 episcopie cu 6 seminarie, 90 scóle superiori, 200 secundarie si 1 academia clericale, stramutata dela Varsavi'a la St.-Petersburg.

Protestantii au pucine scóle clericale, déra cu atatu mai multe profane.

Jidovii au 5 scóle preparative de rabini, sustinute cu spesele statului, era scóle merunte, tal-mudice, bigotte, au fôrte multe.

Mahomedanii au 5483 mosiee séu baserici, si numai vre-o 650 medrese (scóle.)

## Brasiovu, in 6 Iunie st. n.

Dlu primu ministru si totu-odata ministru alu afaceriloru interne Colomanu Tisza a mai severisitu unu actu nu numai de inalta politica, ci si de inaltu patriotismu si de mare ingrigire pentru presentulu si viitoriulu statului maghiaru. O cocóna officiosa din Pest'a ne spune, ca numitulu domnu ministru, avendu in vedere repórtele false, scorniturele incornurate ale spioniloru sei din Transil-

\*) A se vedé Nrii 37, 38.

vani'a, dupa cari pe aici, in partile vecinasi cu Romani'a, lumea ar' fi forte ingrigiata pentru securitatea persoanei si a averei din caus'a resbelului din apropiare, — s'a apucatu si a adressatu catra argatii sei supremi din comitate unu cerculariu importante, prin care i roga confidentialu, ca se linistesca spiritele cetatianiloru ingrigiati, se-i luminedie si asecure, ca guvernulu nu va intrelasa nice pre venitoriu, ca si pana acumu, a urmarit cu atentiune complicatiunile din Orientu, precumu si atitudinea Romaniei si ori-ce eventualitati possibile, inse d'ocamdata nu vede necesitatea, ca se recurga la mesura extraordinarie.

Ce spirite voiesce dlu ministru se linistesca prin acestu cerculariu, nu potemu sci; si anume nu potemu sci mai antaiu din caus'a, ca nu scimu si nu presupunemu, se esiste intre locuitorii Transilvaniei vecinasi cu Romani'a vr'o mare ingrigire de securitatea averei si persoanei, mai vertosu deca avemu in vedere si impregiurarea, ca locuitorii transilvani marginasi cu Romani'a sunt giuru impregiuru romani, cari, lucru firescu, nu se potu teme de Romani'a; apoi secuii inca nu potu fi nelinistiti in acestu respectu, fiindu-ca i vedemu si astadi cumu trecu cu gramad'a in Romani'a, ca se-si castige pana de tote dilele; secuii sciu, ca din partea Romaniei ei nici-odata n'au avutu se suferia vre-unu atacu asupra averei seu persoanei, din contra Romani'a li-a fostu totu-deun'a ca o mama buna, care li-a datu mana de ajutoriu la nevoi si necasu. Cumu-ca apoi locuitorii sasi inca nu sunt de locu ingrigiati de securitatea averei si a persoanei lor din caus'a evenimentelor din Romani'a se pote vede pre fia-care di din diurnalele lor.

Pentru aceea nu intielegemu temerile dlu Tisza; nu le intielegemu nice atunci, candu amu admite, ca spionii dsale l'au informatu despre niscari conjuratiuni romanesci, ca cea din Sacele, care ar' sta in legatura cu Romani'a, — pentru-ca nu numai dlu Tisza, ci tota lumea scie, ca nice poporulu transilvanu, nice Romani'a n'a datu pana acumu nice celu mai micu semnu de ostilitate facia de statulu maghiaru. Dlu Tisza a facutu deci, dupa parerea nostra, unu lucru imprudentu, care este meritul mai multu se sternesca decatu se potolesca ingrigirea.

— In 11 Iunie c. n. se va tiené in cerculu Orestiei alegerea noului deputatu in loculu dlu Axente Severu, pre care camer'a maghiara l'a dechiaratu de lipsitu de mandatu, din cauza ca nu s'a prezentatu in camera spre a participá la activitatea ei. Speramu ca in aceste momente mai multu ca ori si candu alta-data bravii alegatori romani dela Orestia voru sci se-si implinesca frumos'a detorintia ce o au facia de natiune, alegundu unu demnu successoru lui Axente Severulu.

— Diurnalele maghiare suntu érași pline de sciri referitorie la mobilisarea armatei austro-maghiare. „Ellenör“ publica o corespondintia din Vien'a, ifabricata in Pest'a, ca cate trei baterie din fia-care regimentu de artileria au primitu avisulu, de a sta gat'a, ca-ci ordinulu de mobilisare pote se sosésca in fia-care momentu. „Deutsche Ztg“ din Vien'a scie si mai multu in acésta privintia. Ea dice, ca locurile competente au si decretatu mobilisarea unei parte a armatei, care se va concentra in Transilvania si Banatu. — Acesta sgomotu de mobilisare este de buna séma inscenatu cu intentiunea, de a trage unu firu cu miere prin gur'a unguiloru, ca celu pucinu pana atunci se taca, pana candu 'si voru linge buzele de acésta miere.

Inse nice noi nu negamu, ca Austri'a nu se preparédia, seu ca nu este dóra chiaru preparata pentru eventualitatea unei mobilisari. Ba din contra scimu, ca in dilele aceste tote strimtorile, tote pasurile si potecele catra Romani'a au fostu cercetate de ofiicieri inalti din statulu majoru, inse pentru aceea nu ne vine a crede ce dice o telegrama dela Ploiesci, ca acolo s'au tocmitu de unu millionu floreni barace pentru honvedii maghiari. Dér' mai sunt inca si alte nouedeci si noue de cause, cari ne facu a nu da credientu scornituriloru maghiare, si cea de antaiu este, ca domni unguri nu prea dispunu de millióne de bani, ca se faca barace de honvedi in Ploiesci, fiindu-ca Rothschild nu mai vré se le de.

O mobilisare partiale a armatei regulate se pote face, inse cumu-ca cei 16 honvedi garnisonati in Brawoyu nu voru vedé Ploiescii, despre acésta garantamu.

— Deputatii cechi din diet'a boema au adressatu presiedintelu comitetulu slavu din Moscovi'a

adresa, in care dicu, c'a sositu momentulu, in care slavii au se duca rolulu primu in istoria universalu. „Poporulu rustru, ca unu erou june plinu de entusiasmulu nobilu si fora respectu la folosu propriu, a inceputu lupt'a pentru crestinetate, pentru umanitate si libertatea fratiloru sei subjugati. Si elu a facutu acestu pasu tocmai la tempu, pentru ca Europ'a a imbetranitu si nu mai este in stare a se insufleti pentru cultura si umanitate.“ — Acésta adresa este subsemnata de Dr. Rieger, corifeulu cechiloru, contra caruia, precumu si contra consociloru lui s'a inceputu investigatiune criminalu, atribundu-li-se crim'a de tradare de patria.

— Foile offiiose din Vien'a, cumu e „Presse“ si „Fremdenblatt“ continua d'a portá unu limbagiu moderatu si binevoitoriu facia de Romani'a, totu-odata nu incéta d'a asigurá, ca nu cele ce se intempla in Romani'a, catu mai multu cele ce se petrecu in Serbi'a potu fi de natura d'a produce nelinisce si ingrigire dlu de Andrassy. Interessantu e ceea ce scrie „Fremdenblatt“, dupa ce constata acésta. „Ce se atinge de Romani'a, dice numit'a foia, apoi cele ce se intempla astadi acolo sub impregiurările estraordinare impuse acestei tieri, vinu mai pucinu in considerare, ca cele ce voru se fia acolo schimbate si consolidate in form'a, in care au fostu schimbate. Acésta este o intrebare, a carei'a solutiune nu póte fi si nu va fi unilaterala. Atatu independenti'a acestui statu catu si intinderea eventuala a frontierelor sale este supusa sanctiunii europene si este afara de orice indoiéla, ca acésta sanctiune tocmai asia nu se va poté incungiuurá, precumu nu se va intempla, ca interessulu specificu austriacu se intre in conflictu cu interesele celorlalte poteri europene, fia in acésta cauza seu in cestiunea navigatiunii dunarene.“ — Espectatiunea acésta a foiei ministeriului de esterne este remarcabila nu atatu pentru aceea ce voiesce a afirmá, catu mai multu pentru ceea ce retace.

— In fine camer'a Romaniei s'a intrunitu in numeru completu si cu mare majoritate de voturi a votatu proiectulu de lege despre introducerea baniloru de harthia in suma de 30 millióne. Acesti bani suntu garantati cu domeniile statului si dupa regularizarea financiaru tieri se voru scóte érași din comerciu.

— Ministeriulu grecescu s'a compusu sub presiedintia lui Comonduros, care este totu-odata si ministru de esterne. Se crede, ca Greci'a inca va nisuf se profite ceva din complicatiunile actuale si asiá se va amestecá in resbelu; ea a si dirigeatu dejá catra confinie vr'o 14 mii de soldati.

## Resbelulu.

Liniscea ce domnesce pe campulu de resbelu dela Dunarea de josu se va intrerumpe indatu dupa sosirea imperatorelui rustru in Romani'a, care sosire este anunciata pe astadi, pentru aceea dlu Cogalniceanu ministru de esterne a plecatu deja domineca sér'a la Ungheni, spre a intimpiná pe Maiestatea sa. Fiii imperatorulu rustru marii duci Vladimiru si Alexe se afla dejá la cortelulu generalu din Ploiesci. Dumineca in 3 Iunie au facutu o excursiune pana la Bucuresci dimpreuna cu marele duce Nicolae, unde au fostu intimpinati la gar'a Tergovistei de catra Domnitorulu Carolu si cas'a sa civila si militara.

— Comitetulu centralu din Berlinu, infintiatu pentru ajutorarea celor raniti in resbelu; va tramite la Bucuresci trei trenuri de cate 20 vagóne dimpreuna cu requisitele necesarie. Sosirea acestoru trenuri este anunciata pe 14 Iunie; ele se voru pune la dispositiunea societatii „Crucei rosie“ alu careia presiedinte este, precumu se scie, principele D. Gr. Ghica. — Ce dice la acésta dlu Tisza, care sustiene, ca este necomptabilu cu neutralitatea unui statu, ca se permita a se infintia comitete filantropice pentru ajutorarea ranitiloru in resbelu?

— Ministru de resbelu alu Romaniei a publicatu concursu pentru liferarea a 1100 de corturi pentru armata, cari in 30 de zile trebuie se fia gat'a.

— Precandu unele diurnale pretindu, ca resbelulu nu se va mai continua, ci se va incheia pace, deóráce Turci'a primesce ori-ce conditiuni, pre atunci altele sustienu cu mai multu temeiu, ca in 9 Iunie trupele russe voru trece Dunarea in presentia imperatorelui Alessandru.

— Trupele russe din Asi'a mica se apro-

pia totu mai tare de Erzerumu. O scire mai noua din Londonu anuncia, ca fortaréti'a Cars va pa in curendu ceea ce a patitu si Ardahanulu, deóráce este dejá incongiurata de rusii.

## Solnocu - Doboc'a, 1877.

Nedreptate, apasare sistematica, ura in contra totu ce e romanu. Éca in pucine esprimatulu ce e introdusu in acestu comitatu de catra domnitiunea actualu. Ei vine omulu a crede, ca se afla in tier'a s'a, ci in Bulgari'a intre banu zuci si intre selbaticii Cerchezi. Tóta lumea scie ca acestu comitatu e locuitu de romani si numu pucini maghiari, si asia, candu s'ar' impartit dreptatea egalu, romanii ar' dispune de destinele lor. Dér' lucru e intorsu. „Pasi'a, tramisu aici de guvernulu ungurescu, ca supravighiatoriu alu administratiunii, -si ia si altu cev'a de tema principala a misiunii sale: Delaturare a totu ce e romanu coruptiune si terrorismu in contra ori si carei manifestari de sentiente nationale.

Tipulu si asemenarea sfarmatoriului. „Apasare sistem'a virilismului, servilismulu functionariloru totu atatea cause, pentru cari romanii din acestu nefericitu comitatu suntu suprimati si adusi la neputintia politica, si loviti in tote drepturile lor. Increditiu politicastrii maghiari in aceea, ca impiedecati prin mai nici unu romanu in planurile lor, ca-ci afara de unulu, si acela singuru, nu-si deschide gur'a in comitete, asia capata consiliu si cu resfatiare procedu in planurile lor a suprimarea romaniloru.

De aci indresnela órba de a nu respectá legea, candu e vorba de maréti'a loru operatiuniloru maghiarismulu in tienuturi romanesci.

Deci legea loru e ca a fariseiloru, cari staga „lege avemu si dupa legea nostra trebuie a mori“.

Documentu. La inceputulu a. c. notarii cecuali si au tramisu preliminariele comunale, scrise in limb'a poporulu ad. romana, decretata de limba oficiosa a comunelor prin poporulu inuasi, conformu legii, dér' la propunerea marelui patriotu subactorele Rácz Lázló s'au retransmisu tote notatiiloru pre langa ordinulu de a se compune in limb'a maghiara.\* Notarii nu protestara, facura capu plecatu, ca se fia scapati de persecutiune, ca ei cei ce carca legea ce multe suntu capabili. Unu protopopu gr. cat. din cerculu Lapusului a cerutu dela comisiunea administrativa comitatense, se indrumedia pre pretore, ca se lu ajute in organizarea scoléi din parochia s'a; dér' acea suplica scria romanescu s'a respinsu, neluandu-se la desbatere, pentru ca era romanescu. Diurnalulu „Szolnok-Doboca“ vine in numerulu seu mai próspetu si ne relatédia acésta ca unu actu de mare patriotismu din partea comisiunii, si unu pecatu alu protopopulu, care a cutediatu a scrie romanescu si inca comisiunii administrative. Seraca lume, ce ai mai ajunsu!

Astadi asiá, mane poimane -si voru intende man'a sacrilega si in sanctuariulu bisericeii, ca-ci in scolé 'si pusera peciorulu. Vestitulu inspectore scolasticu, de care dicu unii, ca e jidovu botesatu, nu sciu, Liber Iozsi, in visitatiunile sale a inceputu a recomandá invetiatiiloru in tonu camu impunatoriu portarea protocóloru scolastice in limb'a maghiara unic'a salvifica. Se se linga pre buze mari'a sa. Si deca-i cade cu greu, ca nu se pote intielege cu unu invetiatoriu de prela sate, in limb'a unguresca, invetiá romanescu, de nu, duca-se unde vorbescu numai ungurescu ori evreesce. Ér' cu amenintiarile -si pote pune potá'n cuiu, ca-ci noi nu suntu cei din nordulu Ungariei.

Nu credu, ca se mai fia in vreunu comitatu asiá ca la noi, coruptiune de o parte, ér' de alta teróre si calcare de lege. Cugetulu dloru porunciatori e vediatu, suprimerea pre incetulu a totu ce e romanescu, si la urma calea pregatita, ne mai fiendu conturbati de neme, si avendu o céta de ómeni corupti nationalmente, se inaltie stégulu maghiarismulu in aceste tienuturi romanesci; — ér' pre celu cu sentiente leali si drepte, numai romanu se fia, se lu persecutadie, se lu eschida dela tote, ca de esemulu pentru cei slabi de angeru. — „Nem oda Buda“.

\*) Tote decisiunile congregatiunii comt. incatu numai se referescu la noi, tote ni-su indreptate in contra. Cate instructiuni dela comitatu, tote se impartu ungurescu, de si acea limba nu e intieléa de 1 din 1000.

La din contra, prin o atare procedura se fia siguri domnii nostri, ca nu voru ajunge la succesu doritu, ci in locul aceluia voru culege amare fructe, care sunt: neincredere din partea romanilor si intarirea in cugetulu, ca fratierea si iubirea fratierea, ce ni-o faciurescu, suntu numai palavre, vorbe gole. — Apoi suspicariile, aruncariile in facia, si denunciarile, ca suntemu omeni rebeli, facute cu intentiune, ca-ci-su multu mai rafinati de catu se nu vedea si se nu scia, ca noi suntemu forte, forte paciniti si linisciti, cu sperarea la Ddieu si in intentiunile prea bunului nostru monarchu, — acele nu voru infrica pre romani, ca-ci suntu tari in neviovati'a loru si mandri in iubirea de patria. Sciu din fonte siguru, cumu doi maghiari — teneri de spiritu — se intielegeau cumu ar' trebui romanii compromisi, si se delectau, ca cumu sciu ei fabrica intre sene scorniture, in urm'a caror'a pote fi ori ce romanu de omenia prinsu, inchisu ca periculosu statului. Morala diabolica! Apoi se ne mai miramu de denunciarile de asta ierna, facute la comitele supremu despre conspirarea romanilor din cerculu Lupusului in contra statului? Eca fontan'a aceluia denunciaru nerusinate, fabricate de unu omu in starea camu de 40 ani, caruntu de diumetate, si de unu copilandru desmatiatu.

E tempulu der', ca romanii din acestu comitatu, membrii ai comitetului, se se concentredie, e tempulu, ca se-si aduca a mente de missiunea loru si de missiunea ce le a incredintiatu poporulu, candu i a alesu. Lasetatea ne omora, er' contrarii nostri ridu in pumni de noi, ca nu ne aparamu ce e alu nostru. Comitatu e maritu, o parte din Ohoru si Doboc'a anessate la Solnocu, avemu omeni destuli de desceptati, esperti, barbati harnici, romani devotati causei nationale; acestia se pasiesca in unire la lupta si se ne apere. Acest'a o preten-demu. — Cumu?

Deca romanii din comitatu Bistrit'a-Naseudu au aflatu necessaria formarea unui clubu, acolo unde e paradisulu pamentescu, facia cu noi, cu atatu mai virtosu e necesitate urgenta la noi formarea unui clubu nationalu romanu din toti romanii inteligenti din comitatu. Acest'a sub scutul dreptatiei pre terenu legalu, si cu intielegere se lupte umeru la umeru in contra ultragioloru cu cari ne tractedia. Apoi se ne aducemu amente, ca la finea anului acestuia se voru alege noi oficalii de comitatu, organizarea noua se va pune in practica, si bine se-si insemne fia-cene faim'a respandita, de ceea ce a disu siefulu comitatului, ca: „are sperarea cumca in scurtu tempu nu va mai vede nece unu Olachu prin cas'a comitatului“. Propusu infernalu acesta. Celu bravu cade luptandu-se, er' lasiulu da dosulu la lupta. Se luptamu der' pre calea legala, si deca din caus'a jidaniloru virilisti, de cari e plina cas'a comitatului, si a servilismului mameluciloru s'ar' intempla se fimu striviti cu dreptulu in mana, celu puciuu se remanemu cu onorea si cu conscientia linistita, ca amu facutu destulu detoriei nostre si dorintiei natiunei de a lupta pentru drepturile, cari ei competu ca natiune.

### Oradea-mare in 1877.

... In timpuri mai favorabile, candu si romanii resuflau mai usioru, Bihari'a inca a crescutu din sinulu seu si a datu natiunei unu numeru insemnatu de fii cu caractere si anime curatu romanesci, cari pana in timpii mai recenti — 1868 — 1870 — nu numai se sporisera la unu numeru imbucuratori, ci ajunsera si la unu gradu alu culturii, in catu radiele loru de sciintia si cultura respandite prin propriile si numeroasele loru opuri inaintea posteritatiei voru remane purure senine.

Lasu enumerarea aceluia barbati de specialitate, cari s'au ocupatu cu edarea mai multoru carti sciintifice, precumu lasu si numirea aceluia opuri, le lasu dicu tote aceste dexterului penelu alu unui altu barbatu de aici multu mai competente, care in lucrarile sele de mare interesu, pe care speramu ca nu peste multu le va pote predá publicului romanu, in totu casulu va suplini si acest'a lacuna. Me marginescu deci a afirmá numai adeverulu: ca romanii bihareni pana in tempulu numitu (1870) prin calificatiunile, caracterulu, numerulu si solidaritatea loru, atatu pe terenulu socialu, catu si pe celu politicu insuflau strainiloru respectu si recunoscintia. Totu pe aceste timpuri mai favoritorie a prinsu radacini si societatea de lectura a junimei romane de aici 85<sup>1</sup>/<sub>2</sub> care cu ce farmecu a contribuitu la despoierea obscurantismului, la latirea culturii, insuflirea si iubirea de

natiune, lasu se marturisca archiv'a numitei societati, demonstre-o acest'a istori'a infintiarei acelei societati scrisa in operatulu ei „Fenice“ din anulu 1867 prin agerulu condeiu au dlui si fratelui N. Oncu; cu unu aventu, lasu se vorbesca tote semnele de vietia date de numita societate, care a infloritu in decursulu mai a 3 decenii, der' care adidore! nu mai exista. Er' pe candu de o parte institutiele de invetiamentu erau multu mai indesate cu teneri romani, pe atunci de alta parte nici masei poporului nu-i lipseau probatii sei fii, sub a caroru conducere acela-si suportá sarcinele sele mai usioru.

Cu espirarea inse a aniloru 1868 — 1870 inca si natur'a si-a retrasu si denegatu acestu favoru, de care impartasise pe catva tempu si pe romanii bihareni.

Ne-au ajunsu deci tempuri grele, dies ille, dies irae. Dintre loviturile grele, cari in periodulu timpului din urma au ranitu multu sinulu romaniloru in genere, der' in deosebi a celoru din acestu comitatu, cele mai dorerose suntu pierderea mai multoru fii anteluptatori ai sei cu turm'a loru de suditi. Si anume abstragundu dela frumos'a cununa a dignitariloru basericesci repausati sub si din preuna cu cei doi episcopi ai loru din urma romani, poporulu biharénu intre altii si-a mai pierdutu si urmatorii sei inteligenti anteluptatori, cumu suntu: Petru Pavelu, Ioanu Vas, Ioanu Fisie, Stefanu Abrudanu, Vasilie Benchisiu, Procopiu Laza, N. Bodea, Teodoru Bordasiu, George Cosm'a, Alexandru Indreiu s. a., toti barbati de statu, pe a caroru morminte eu din parte-mi totu deuna cu pietate voiu versa lacrimi. Sórtei ne satiose inse nu i-a fostu destulu nici atata, ci a ordonatu, ca si din acei barbati nascuti si crescuti de parinti bihoreni mare parte, cari au mai remasu in vietia, se-si uite si se lase rudeniele, canoscitii si amicii din copilaria dinpreuna cu poporulu, intre-care s'a crescutu; se-i lase dicu pe acesti-a in man'a sortii vitrige, eara ei se parasiesca acestu comitatu. De acesti-a suntu: Parteniu Cosm'a, George Popa, Teodoru Popu, Savu Borha, Iosifu Boto, fratii: Atanasie si Ioanu Tuducescu, Mironu Pompiliu s. a.

N'a produsu inse mai mare disgustu si amaratiune in mas'a poporului decatu impregiurarea: ca si cei doi deputati din urma nationali, alesi in cerculu Beiusiului si anume: Demetriu Ioanescu si Parteniu Cosm'a asemene o-au parasitu. Acelu Ioanescu, pe care acestu poporu l'a alesu cu o insufletire neparalisata in statu, si acelu Cosm'a, de care poporulu biharénu 'si legase tota anima si speranti'a s'a, de care nici a visatu candv'a, ca-lu va parasí, der' pe care, spre adenc'a dorere a acestui poporu, alte interese private-particulari-lu smulsera din sinulu seu. (Va urmá.)

### Romania.

Bucuresci, 16/28 Maiu.\*) Mai nimicu nu v'asiu sci scrie de aici, ce nu ati fi in stare se aflatu din diariile capitalei, care esu de cate 6 ori pe septemana. Cu atatu mai multe ar' fi de rectificatu si respinsu din fabulele propagate in diariile dela Vien'a, B.-Pest'a si Londonu, suntemu inse prea siguri, ca se voru desminti tote prin faptele complinite si ca ele insele se discreditadia neincetatu.

Diariile inemice noue, dupa proclamarea independentiei in 10/22 Maiu au cercatu a reduce bucuri'a nationale la o dicundu, ca poporulu nu ar' fi participatu de locu la acea bucuria. O de a-ti fi fostu aici, ca se vedeti cu ochii dvostre. V'amu observatu si in altu anu, ca pe acestu poporu alu nostru ilu cunosci numai la ocazioni mari, precumu a fostu si acesta; in alte timpuri ti s'ar' paré, ca poporu mai indolente nu ar' fi altulu. Se duce minune, ce instinctu finu are poporulu nostru, ca se se manifeste tocma la di si la momentu, nici mai curendu nici mai tardiu. Amu auditu pessimisti de cei invecitati in hipocondria loru dicundu: Numai ast'a nu a-si fi crediut'o; mi se pare ca visezu. Unulu din amicii mai pessimisti compuse una poesia prea frumoasa la „Steu'a Romaniei.“

Dera se lasamu capital'a, se aruncamu ochii preste tier'a intréga. Nu numai dela urbi, orasie si orasiele, ci si dela mai multe comune rurale vinu neincetatu adrese de felicitari coperite cu sute de subscriptiuni catra Domnitoriu si ministeriu. Bine se fu intielesu, ca eu nu vorbescu aici de felicitari obligate ale prefectiloru de districte, si a

\*) Intardiata.

le primariiloru urbane, si nici de ale trupelor cu comandantii loru in frunte; ci eu amu in vedere numai manifestatiunile spontanee, esite din buna voia a diverseloru clase de poporu, precumu preotime, proprietari, comercianti din tote orasiele, deputatiunile acestora tramise la Bucuresci. Te Deum serbatu cu mare solemnitate in tote capitalele districtelor, daruri si ospetari facute cu acea ocaziune la trupe. Tote acestea le poteti afla in cativa Nri ai „Monitoriului officialu“, in care pe cole intregi se publica numai manifestatiuni de bucuria. Bine, dela populatiunile curatu romanesci aveamu dreptu se asteptamu aceste manifestatiuni nationale; ce veti dice inse, candu veti da in acelasi „Monitoru“ preste adresele subscribe de colonistii bulgari din Basarabi'a romanésca, de unde au venitu asia dicundu cu dutien'a; ce veti dice despre adresa cea frumoasa a coloniei grecesci dela Barladu, cumu si de nenumeratele subscriptiuni ale israelitiloru nemtiesci locuitori in capital'a Moldovei! Tacu de israelitii spanioli, vechi locuitori in capital'a Munteniei, ca-ci acestia sunt considerati chiaru si de catra cei mai aprigi adversari ai jidoviloru austriaci, ca „romani de religiune mosaica.“ Mai multu: Ori-unde s'au tienutu Te Deum si sunt din intemplanse consuli ori v.-consuli de ai poteriloru straine ca residenti acolo, au participatu la acea solemnitate. Pe unde se afla trupe rusesci, adeca dincóce de Oltu, comandantii si generalii cu statulu loru majoru au asistatu in corpore la cerimoni'a religiósca. Asia de es. in Slatin'a asista comandantele de corpu cu alti 8 generali russi. Eu din parte-mi punu mare temeiu pe manifestatiunile eminentu nationale si patriotice dela Iassi, din cauza ca acesta capitala, in care s'a nascutu, urditu, nutritu si realizatu mai antaiu sublim'a si salvatori'a idea a uniunei de patria si natiune, de cativa ani incóce trecea pre multu de oppositionala. Astadata veduramu pe capi de ai opositiunei rivalisandu cu ceilalti concetatiuni in manifestatiunile loru patriotice, la carii se alatura si corpu profesoriloru dela universitate cu adresa demna de positiunea loru. Inca una impregiurare, ce nu o pociu trece cu vederea. Preas. sa domnulu Calinicu, mitropolitu primatu alu Romaniei trecea asemenea in ochii multora de oppositionariu, de candu cu casulu dela Iassi din anii trecuti, candu nisce omeni de calibrulu fratiloru Astanu s. a. ilu silira la nisce manifestatiuni curiose. Preas. sa, care suferu multu de sanetate, se afla de catu-va tempu in cura la Vien'a. Se'i cititi inse adresa de felicitare tramisa de acolo M. Sale Domnitorului si publicata in „Monit.“ Nr. 109. Mitropolitulu primatu numesce actulu din 10/22 Maiu a. c.: „Coronarea tuturoru celorlalte din epoc'a renascerei nostre“, apoi „roga pe Ddieulu parintiloru nostri, ca si de aci inainte se indrepteze calea Inaltimei Sale a Domnului intru tote, pentru-ca Romani'a in eternu se se glorifice in august'a persóna si dinastia a Inaltimei Sale.“

In adresele cetatianiloru veti afla mai multe expresiuni marcante si caracteristice. Cetatianii dela Botosiani pretindu, „ca se infruntamu ori-ce periculu pentru asigurarea existentiei si a independentiei statului romanu.“ Cei dela Rosiorii-de-Vede dicu: „Amu datu pepturile fratiloru si filorulu nostri; vomu da sangele nostru pentru asemenea fapte mari.“ Cetatianii dela Romanu: „La tunurile, puscile si iataganulu turcescu Romani'a trebuie se respundia cu vigóre si demnitate. Ddieu se intarésca braciulu romanu pentru salvarea tieriei.“ La acesta adresa e subscrisu preas. sa episcopulu diecesanu Isaiia la locul antaiu. Adresa celoru 100 comercianti dela Iassi: „Mari'a T'a! In urm'a insultelor provocatorie din partea Turciei ne s'angerá anim'a. Astadi avemu o datorita de implinitu; si sufletulu Romaniei a resunatu din plairi pan' la mare. Astadi unu strigatu ca o fortuna erumpe din betranii rerunchi ai Iassiloru si acestu strigatu este: Independenti'a Romaniei!“ — Cetatianii din Bacau: „Prea inaltiate Dómne!... Resbelulu cu Turci'a nu ne spaimanta. Romanii tari in credintia drepturiloru si in Ddieulu parintiloru nostri, sunt gata ca unu singuru omu a se scola la glasulu datoritiei pentru apararea Romaniei indepedente.“ — Cetatianii din Alesandri'a (la Dunare): „Mergi M. T'a pe calea marirei nationale, pe care ai apucatu, si fii siguru de concursulu poporului romanu.“ — Dela Zimnicea (la Dunare, in facia Sistovului): „Toti ca unulu vomu invinge séu vomu mori pentru apararea drepturiloru tieriei si pentru Tine, Dómne!“ — Cetatianii dela Curtea de Argesiu prin deputatiunea loru de 50:

„... Romani'a independenta Te acclama! Comp-  
tēja M. T'a pe concursulu nostru!“ — Cetatenii  
din districtulu Buseu prin numerós'a loru deputa-  
tiune de preste 100: „... Inainte déra M. T'a  
si fiti incredintiati, ca tiér'a ve va urma cá unu  
singuru omu la ori-ce appellu si  
cacrificiu, ce i s'ar' cere de catra patrioti-  
eulu gubernu alu M. Tale...“ Manifestatiunile  
sscellente dela Craiova ar' merita se fia reproducu  
dupa cumu se afla publicate in diariete de aici.  
Stau multu la indoiéla, cá ce mesura se aplicu la  
intensitatea, la foculu patriotismului din capital'a  
Banatului Craiovei si din tóta provinci'a acésta.  
Ce se mai dici? Acésta e patri'a lui Mihaiu, a lui  
Thudoru (1821), a lui G. Maghieru, Gigurtu, Solomonu  
si ceilalti capitani ai óstei de panduri din anulu  
1828—9; éra generatiunea dintre 45 si 60 de  
ani este esita din scól'a lui P. Poenariu (totu  
Craiovénu) si din a lui Ioanu Maiorescu. Déra si  
in caracterulu acelu poporu vei afla multe trasuri  
de ale anticiloru legionari, ca-ci acei omeni sunt  
dedati se infrunte ori-ce periculu cu unu sange  
rece, care te pune adesea la mirare. Ce vreti dv.,  
déca ei se inbuldiescu la Calafatu orbesce si róga  
pe colonelulu Cantilli, se faca bine se'i lasé cá se  
traga si ei cu tunulu: „Mei fugiti de aci, au nu  
vedeti cumu se spargu bombele si cumu rupsera  
in patru pe bietulu sergentu-majoru?“ „Ci ca nu-  
mai unele se spargu domnule colonelu si nimerescu  
prea pucine“, respundea ei.

Déra a propos de spiritulu militariu! Tóte  
le-asiu fi crediutu, numai una nu: Cá se vediu  
juniori delicati din Bucuresci, esiti din familiile  
cele mai bune, in etate de 18—19 ani, aruncandu  
manusile albe si frisor'a dupa usia, incalcandu cai  
iuti, inrolandu-se la Tarnu-Magurelei si la Calafatu,  
alergandu nebunesce, pe unde cadu mai desu bom-  
bele. Totu aci in capitala se formara din popu-  
latiunea de 230 mii locuitori 5 legiune de garda  
cetatiéna, dupa cele 5 colori séu parti de urbe,  
organisate militaresce si despartite in cate 8 com-  
panii. Acésta garda este supusa ministeriului de  
interne. Corpurile de pompieri (Feuer-  
wehr) din cele trei capitale, Bucuresci, Iassi, Cra-  
iova si din alte 12 comune urbane, organisate  
militaresce, exercitate si in artea de tunaria, stau  
pentru casuri de necesitate sub ministeriulu  
ostasiescu.

Perderile nóstre in ómeni pana acuma sunt  
relative prea pucine, déra totu asia de pucine sunt  
si ale turciloru, pe unde stau in faci'a nóstra.  
Lucrulu se esplica usioru din natur'a luptei cu  
artileria de bombe, séu obuse, cumu amu dice, in-  
cendiaria, pe distantie mari, apoi din modulu asie-  
diarei bateriiloru, la care se cere prudentia sin-  
gulara. Tient'a bombeloru nu este omulu, catu mai  
virtosu obiecte mari, cu scopu de a le aprinde,  
preface in ruine, a demonta baterii intregi, cu  
care ocaziune apoi sfarmiturile bombeloru omóra si  
pe unii ómeni, cai séu alte animale din apropiere,  
éra nu cu sut'a nici cu sutele, cumu galagescu  
foile maghiare, ca-ci nimeni nu e nebunu de le-  
gatu, cá se apropie de gur'a tunuriloru trupe in-  
tregi fora nici o necesitate. Va fi cu totulu altu-  
ceva, candu turcii voru cuteza se tréca Dunarea,  
cá batali'a se ajunga peptu la peptu.

— M. S. Domnitoriulu a adresatu urmatóri'a  
scrisóre dlui ministru-presiedinte I. Brateanu:

„Domnule presiedinte alu consiliului  
ministriloru!

Natiunea intréga s'a strinsu cu iubire in giu-  
rulu Meu la serbarea celui de alu un-spre-diece-lea  
aniversariu alu suirei Mele pe Tronu. Diu'a de  
diece Maiu a dobanditu o noua santienia pentru  
Mine in urm'a marelui actu alu Representatiunei  
Nationale. Cu acésta ocaziune Ni s'a adusu Dóm-  
nei si Mie, atatu din Capitala catu si din unghiu-  
rile cele mai departate ale tieriei marturiile cele  
mai dúiose de devotamentu si de patriotismu; ele  
suntu pentru anim'a Mea cea mai dulce respata  
si celu mai puternicu indemnu pentru staruintiele,  
ce Amu pusu si Voiu pune neobositu spre a vedé  
pe deplinu prospera si fericita scump'a nóstra  
Patria.

Simpatiele ce toti Romanii, fora deosebire de  
idei si de opiniuni, Ne-au aratatu in acésta di, in  
care alegerea Natiunei m'a suitu pe Tronulu glo-  
riosiloru Ei Domni, Ne impune, Dómnei si Mie,

scump'a datorita de a arata fiacarui si tuturoru din  
adunculu animei, cea mai viua a Nóstra recunos-  
cintia.

Te rogu déra, dle ministru-presiedinte, a fi  
catre toti interpretulu acestoru ale Nóstre senti-  
mente si a priimi incredintiarea stimei afectuóse  
ce 'Ti pastrezu.

Bucuresti, in 12 Maiu 1877.“

### Noutati diverse.

— (**Ridiculu!**) Fric'a e mare dómna;  
ea domnesce mai cu séma asupr'a fantasiei omului  
si o impinge la multe reteciri. Fantasi'a chinuita  
de frica adeseori maresce lucrurile mici si le vede  
tocma asia, cumu nu sunt. O eclatanta manifesta-  
tiune a fantasiei agitate de temeri imaginarie e  
aceea de-a vedé pericule, unde nu esistu. In casuri  
de aceste ridiculu ajunge la culme. Éca unu  
esemplu, care ve va face se rideti cu hohotu.

Mai in dilele trecute intelliginti'a maghiara  
din Sacele erá pre aci se surprinda pre romanii  
aceloru comune in plina revolutiune. Se scornise  
ad. faim'a, ca preutii romanesci au comandatu  
lanci prin tóte fauriscele din Satu-lungu, Cernatu,  
Turchesiu si Bacifalu. Acele lanci, se dicea, ca se  
ascundu prin baserici si ca intr'o buna deminétia  
preutimea romana le pune la dispositiunea poporu-  
lui, cá se omóra pre unguri. Bietii ciangái alar-  
mati prin acésta faima, colportata de bravii loru  
conducatori, erau in mare nelinisee si nepace. Ei  
se gândeau deja la midiolócele de aperare. O fe-  
meia ciangaica spuse intr'unu locu, ca cu privilegiu  
alegeriloru comunali din Satu-lungu ungurii voru  
ucide pre toti romanii acestei comune, incependu  
dela capi.

Glum'a cu láncele incepuse a se ingrosiá. Inse,  
multiamita ceriului, totulu s'a terminatu printr'unu  
desnodamentu comicu, in care ridiculu nu lasa  
nimicu de doritu.

Ascultati! Se apropiase timpulu tunsului.  
Economii nostri saceleni se vedea nevoiti a inlocuí  
fórfecile usate si tocite din anii trecuti prin altele  
nóue si trebnice. Fórfecile de tunsu oile sunt de-  
stulu de mari si inainte de-a li se incarlígá ma-  
nunchiulu, ele presinta o forma curiósa. Sémena a  
ceva si nu prea sci a ce.

Amabili nostri conlocuitori maghiari au ve-  
diutu prin atelierete fauriloru astfelu de fórfeci  
mocanesci neterminate. La prim'a vedere form'a  
loru i-a frapatu si i-au lasatu nedumeriti. „Ce se  
fia aceste instrumente?“ — se intrebau ei. — „Ce  
se fia si ce se fia?“

In cele din urma si dupa multa bataia de  
capu resolvira problemulu problematicu. Apoi  
strigara toti din tóte partile:

„Sunt lánce! popii romanesci au comandatu  
lanci! basericele sunt pline de lanci!“

Ridiculu! Rugamú pe d. Colomanu Tisza, se  
id actu de acésta comica intemprare. Cu ajutoriulu  
ei Exc. s'a ar' poté se amuseze intr'o siedintia  
apropiata a dietei pre toti deputatii din B.-Pest'a,  
chiaru si pre opositionalii cei mai inversiunati.  
Candu onor. ministru-presiedinte va fi interpellatu  
despre miscamintele revolutionarie ale romaniloru  
ardeleni, n'are decatu se le spuna povestea fó-  
rfeceloru din Sacele. Suntemu convinsi, ca  
chiaru interpellantele va striga in gur'a mare:  
**Ridiculu!** — il.

— (**Multiamita publica.**) „Albin'a“  
institutu de creditu si economii a binevoitu cu de-  
stinsa generositate a aplacida in siedinti'a sa ul-  
tima 50 de fl. v. a., éra p. t. domni Gabriele  
Scridonu si Ioanu Tancu, ambii prof. in  
Naseudu, cate unu fl. v. a. pre sém'a socie-  
tatei de lectura „Iuli'a“ a junimei romane dela  
universitate din Clusiu, pentru cari fapte generóse,  
produse spre a simbolisá vi'a interessare a in-  
floririi societati nóstre, primésca intim'a si sincer'a nóstra  
multumire. —

Clusiu, 19 Maiu st. n. 1877.

Dr. Aur. Isacu, pres. Bas. Turcu, cassariu.

— (**La arme.**) Cine vré se idé parte dintre  
officierii romani, cari au servitu in armate straine,  
se primescu cu braciele deschise in armat'a Roma-  
niei si inca cu favoruri in gradulu avutu. Acést'a  
s'a decisu de catra Camer'a deputatiloru Romaniei  
in siedinti'a din 16 Maiu a. c. cu 61 bile contra  
la 3, din 64 votanti.

## M a i n o u.

Cetimuiu „U. p. A.“ ca Mari'a s'a Dom-  
nitoriulu a dusu in persóna marea cruce a  
decoratiunei Stéu'a Romaniei generalului Nicolae  
Golescu. „Ce tablou miscatoriu, ce momentu so-  
lemnu!“ esclama numitá fóia. „Junele si vigu-  
sulu suveranu alu Romaniei independente, aplecatu  
pe patulu pe care jace, de doi ani betranulu lup-  
tatoriu, celu mai tare, celu mai nestramutatu re-  
presintante alu Romaniei in lupta pentru indepe-  
dinti'a patriei!“ „Totu in diu'a aceea principetu  
Carol a datu marea cruce la doi din vechii  
marii luptatori pentru independenti'a Romaniei,  
domniloru M. Cogalniceanu si Ioanu  
Bratianu.“

In 3 Iuniu pe la 6 óre sér'a au deschise  
turcii din Vidinu foculu asupr'a lucratoriloru  
din Calafatu, cari ridicara o noua bateria nu-  
mita „Independenti'a“. Bateriete din Cala-  
fatu au ripostatu (respunsu) si foculu s'a urmatu  
de ambe partile in cursu de o óra. Bombele din  
Calafatu cadute intr'o bateria turca au silit'o se  
inceteze. Romanii n'avura nici o pierdere, unu  
singuru lucratoriu dela bateri'a „Independe-  
ti'a“ a fostu pucinu ranitu.

### Edictu citatoriu.

**Alexandru Mihalovicu, gr.-cath.**  
din Varadia, care din necredintia de trei ani de  
dile si a parasitu legitim'a s'a socia Flórea Mihai-  
loviciu nascuta Caiman, gr.-cath, din Varadia, se  
provoaca, cá dela publicarea acestui edictu pana in  
**trei luni** se se infaciosedia inaintea comisiunei  
tinenende in Varadia; — din contra se va tiéne  
investigatiunea si se va enuncia sentintia si for-  
densulu.

Varadia, in 22 Maiu 1877.

**Paulu Iorgovicu,**  
parochu gr.-cath.

Pentru officiuulu protopopescu alu Varadiéi:

**Dimitrie Rusu m. p.,**  
comissariu episcopescu.

1—3

### Opticulu

**MAX HATSCHEK**  
din Buda-Pest'a,

se afla pe timpulu tergului mare cu siatr'a  
in piati'a de aici vis-à-vis de bacani'a  
dlui **I. B. Popovicu.**

La densulu se afla totu felulu de obiecte  
optice, precumu: ochilari, Iorgnette, ochianuri,  
termometre, barometre, nóue cumpene de vinaru  
de 100 p., unelte de desemnu, etc. — Preste  
acést'a se afla fórté frumóse si fine obiecte de  
galanteria si luxu si mediuloculu de infrumsetiune

„La revissante perfectionée“  
apoi saponu eminentu de Dr. de Lejossé  
din Parisu.

### Baia noua.

In **Ruscberg**, locu romanticu, 4 óre dela  
Caransebesiu, cu officiu postalu si telegrafu, se  
deschidu din **1 Iuniu** a. c. st. n.

**scalde feróse calde si reci,**  
pre lenga pretiuri moderate.

Spre a se informá mai de aproape, e de a se  
adresa la subscrisulu.

**Theodoru Savescu,**  
comerciante.

2—3

### Cursurile

la bursa in 5 Iuniu 1877 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 96	cr v. a.
Napoleoni	—	—	9 „ 98	„ „
Augsburg	—	—	110 „ 50	„ „
Londonu	—	—	124 „ 80	„ „
Imprumutulu nationalu	—	—	65 „ 70	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%	60	65	„ „	„ „
Obligatiunile rurale ungare	74	25	„ „	„ „
„ „ temesiane	73	—	„ „	„ „
„ „ transilvane	72	50	„ „	„ „
„ „ croato-slav.	—	—	„ „	„ „
Actiunile bancei	—	—	774 „ —	„ „
„ creditulu	—	—	143 „ —	„ „